

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 17-09-43039-09 עזר נ' קורן

לפני: כבוד השופט גיא הימן

התובעות: 1. אירינה (אירה) עזר
2. מורן זאב (נמחקה 8.2.2018)

נגד

הנתבעות: 1. מיכל קורן
2. ירדן שוורצמן (נמחקה 21.11.2017)

בשם תובעת 1: עו"ד יוסף גרינשפן
בשם נתבעת 1: עו"ד ניצן פיק

פסק-דין

העובדות

1. תביעה בלשון-הרע. במשך עשרה חודשים בשנים 2016-2017 עבדה התובעת כסייעת לגננת בפעוטון, שמפעילה נתבעת 1 ברחוב משה דיין 15 ברמת-גן ("הגן של מיכל"). בראשיתו של חודש יוני 2017 נתגלע בין השתיים סכסוך פעוט בשאלה אם התובעת תוכל, לרגל יום-הולדתה, לצאת מוקדם יותר באותו יום. הנתבעת, שחששה להיותר בלי כוח-עזר בשעות קשות של היום, הודיעה לתובעת כי אם תצא מוקדם, "את יכולה לא לבוא בכלל, לא מחר ולא בכלל" (הודעת-טקסט מיום 6.6.2017; נספח לתצהיר-התובעת). התובעת, שמיאנה לוותר, לא באה עוד לעבודה.

יומיים לאחר מכן, בתאריך 8.6.2017, שוגרה בשמה של הנתבעת הודעה לקבוצת-הוואטסאפ של הורי-הילדים בפעוטון. כך נכתב בה:

"להורים שלום!

הודעה בדבר הסייעת אירה [התובעת].

אירה לא תמשיך לעבוד בגננו והתפטרה לאלתר.

הסיבה היא סיבה משמעתית הקשורה בחוסר רצונה להתייצב בגן ביום הולדתה[.], זאת למרות ידיעתה כי אין מחליפה זמינה שניתן

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 17-09-43039-09 עזר נ' קורן

להביא. וזאת למרות בקשתי שתגיע עד לשעת הצהריים לכל היותר – לאחר שעת השיא.
אי לכך בהתנהלותה הפסידה את מקום עבוד[ת]ה.
אאחל לה בהצלחה רבה.
נמצאה מחליפה ב[מ]קומה.
מי מכם שמעוניין לדבר איתי מוזמן להתקשר אליי.
מיכל [הנתבעת]” (שס).

כדרכן של הקבוצות הללו, מבול של הודעות שֶׁטף לאחר מכן את המשתתפות ודיון עָר ורב-חשיבות התפתח. היו אימהות שהביעו צער על העזיבה ומנו את שבחיה של התובעת ואת כישוריה כסייעת. היו שסברו כי זהו חוסר-אחריות לעזוב את הגן מוקדם ביום-ההולדת. היו שהביעו אכזבה כללית מן התוצאה.

2. ימים לא רבים חלפו והתובעת החליטה להקים, יחד עם גב' מורן זאב אשר עזבה גם היא את עבודתה אצל הנתבעת, פעוטון במרחק שני בתים מבית-העסק של הנתבעת. הפעוטון הזה נפתח בתאריך 7.8.2017 והורים הוזמנו לרשום את ילדיהם לשנת-הלימודים הקרובה וגם לקיטנת-הקיץ. היה זה אות לשיגורה של הודעה נוספת מאת הנתבעת אל חבריה של קבוצת-הוואטסאפ הנזכרת. כך נכתב בהודעה, שנשלחה בשעות הבוקר של יום 8.8.2017:

”להורים שלום.

חלק מההורים שמצטרפים לקייטנה של אירה ומורן.
מן הראוי שאשתף כי אירה פוטרתי בשל עבירות הקשורות ביחסה
הקיצוני מבחינה משמעתית, שיטות חינוך קיצוניות שהם [במקור]
בטח לא השקפת הגן שלי העלולות לעשות נזק ריגשי של הפחדות
וטראומות בטווח הרחוק.
אני פנו אלי בפרט מי שההודעה הזו נוגעת אליו.
ממיכל” (שס).

תביעה בלשון-הרע לא איחרה לבוא.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 43039-09-17 עזר נ' קורן

תמצית-הטיעונות

3. התובעת ביקשה לפצותה בכפל-התקרה של פיצוי סטטוטורי ללא הוכחתו של נזק. היא הטעימה את הפגיעה הניכרת, שנגרמה לה בשל הטלת-הדופי במקצועיותה ואת הנזק, שנעשה בכוונת-מכוון לבית-העסק שלה אשר זה מקרוב הוקם. הנתבעת, מצדה, גרסה כי היא אך מילאה את חובתה החינוכית כלפי ההורים, להעמידם על מצב-הדברים לאשורו. בעוד שהיא, הנתבעת, אוחזת בגישה הוליסטית, המטעימה את צרכיו הרגשיים והקוגניטיביים של הילד ואת חופש-הבחירה שלו, נמצא ראוי לעדכן את ההורים על אודות דרכה החינוכית, השונה לחלוטין, של התובעת. כתב-ההגנה מנה, בזו אחר זו, את "מעלותיה" של התובעת אשר, כנטען, התגלתה כבעלת משנה חינוכית אגרסיבית, כוחנית ודורסנית; מי שנוטה לקיים "טקסי-משמעת" ותהליכי הענשה של ילדים; מי ששלחה את ידה בצעדי-גמילה טראומטיים מחיתולים ובאופן כללי מי, שדרכה מתאימה לברית-המועצות לשעבר ולא למערכת החינוך המודרנית של ישראל בשנת 2017 (שס, במקובץ). "היבטים מסוימים של משנה זו", הגדילה הנתבעת וכתבה בכתב-הגנתה, "אף הינם בניגוד לדין הפלילי" (פסקה 27 לכתב-ההגנה).

דיון

4. התקשיתי עד מאד לתן אמון בטענות, שהעלתה הנתבעת להגנתה. חומר-הראיות אשר הונח לפני ויסודו, בפרט, בדברים שמקורם בנתבעת עצמה, איננו מתיישב עם המפורט בכתב-ההגנה ובייחוד לא עם הדברים, שמצאה הנתבעת מקום לכתוב על אודותיה של התובעת בהודעת-הטקסט הנדונה.

מחילופי-ההודעות בין הצדדים, סביב הפרשה של יום-ההולדת ובסמוך לאחר מכן, ניכר בנתבעת כי היא רצתה בהמשך-עבודתה של התובעת אצלה. "אם תבואי מחר בבוקר", כתבה הנתבעת בערבו של יום-ההולדת, "ותישארי עד 12:00, מבחינתי הנושא סגור ואשכח את שקרה היום". למחרת, ולאחר שהתובעת הודיעה בכל זאת על עזיבתה, כתבה לה הנתבעת: "מקומך עדיין איתנו והינך מתבקשת להגיע בתקופת ההודעה המוקדמת. ל-16 ימים נוספים". ניתן בהחלט להבין את מצוקתה של גננת, המגלה בעיצומה של שנת-הלימודים כי הסייעת לא תגיע החל מיום-המחרת. ניתן בהחלט לסבור כי דרך כלל, אפילו כשחתול שחור משחור עבר בין השתיים, תבקש הגננת

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 17-09-43039 עזר נ' קורן

אורכה לעצמה על מנת למצוא מחליפה. מה, שלא אוכל לקבל הוא כי סייעת, שהתנהגותה היא כה פסולה וכה שלילית עד כי עלולה היא "לעשות נזק ריגשי של הפחדות וטראומות בטווח הרחוק" לפעוטות-הגן, ומגעת היא כדי פלילים, תישאר עוד יום אחד בעבודתה והגנתה אף תפציר בה ליישר את ההדורים ולשים, בהמשך-עבודתן המשותפת, את הפרשה מאחור.

הנתבעת, זו מסקנתי מן הראיות, לא חפצה בסיום-עבודתה של התובעת אצלה. היפוכם של דברים הוא הנכון: אילו תלוי היה הדבר בנתבעת, אלמלא אותה מחלוקת על שעה ומחצה ביום-ההולדת, הייתה התובעת מוסיפה לעבוד ב"גן של מיכל", לשביעות-רצונה של הנתבעת ובלא שמשנתה החינוכית הנטענת הייתה חורצת את גורל-עבודתה לשבט.

5. הפער הממשי בין ההודעה, ששלחה הנתבעת להורים עם פתיחתו של הפעוטון המתחרה, לבין התנהלותה כלפי התובעת, בא לידי ביטוי בהודעה נוספת פרי-עטה. כשנודע לנתבעת כי פניה של התובעת לפתיחתו של גן משלה, אף כי כל יסוד יש להניח כי היא לא שיערה שהגן הזה יפתח במרחק בתים ספורים, שיגרה היא לתובעת ברכה חמה. "בהצלחה עם הגן", טרחה הנתבעת לכתוב בהודעת-טקסט מיום 29.6.2017, "תגדלי ותפרחי ופרנסה טובה". לא מלות-נימוסין ופרידה גרידא היו אלו. בחקירתה הנגדית הוסיפה הנתבעת ואמרה: "אמרתי להן [לתובעת ולגב' זאב]: 'בהצלחה בפרנסה, אני אשלח לכן לקוחות גם'" (פרוטוקול, בעמ' 110, ש' 30). דברים אלה אינם מתיישבים, בשום פנים, עם הידיעה כי פניה של התובעת לפתיחתו של פעוטון בסגנון סובייטי, שבו צפויים הפעוטות האומללים ליד קשה, כוחנית ואגרסיבית, העלולה להותיר צלקות בנפשם הרכה, לחטוא כלפיהם בפלילים ועוד מיני ביטויים, שדרכם של עורכי-דין לכלול בכתבי-טענותיהם.

כמו מאליהן קמות שאלות ותובעות מענה. היכן הייתה אותה "שליחות ציבורית", שנטלה הנתבעת על עצמה לידע הורים בדבר-סכנות, הטמונות לילדיהם אשר מתחנכים אצל התובעת, בחודשים הארוכים שבהם עבדה זו בבית-העסק של הנתבעת? היכן היו, אז, אותן טרוניות על טקסיות, על סדר נוקשה ועל ענישה הננקטת כלפי פעוטות? וככל שהיו, מדוע הסתירו עצמן טרוניות אלו מן ההורים, שכה חשוב היה לנתבעת לעדכנם בסכנה הטמונה בתובעת? כלום הסכינה הנתבעת עם "נזק ריגשי של הפחדות וטראומות בטווח הרחוק", שעלול היה לשיטתה להיגרם לבאי-הפעוטון שלה בעטייה של עבודת-התובעת? כלום הסתירה אותה "משנה אגרסיבית" את פניה מעם הנתבעת עד לאותו רגע מר ונמהר, שבו ביקשה התובעת להשתחרר מוקדם לרגל יום-הולדתה? כיצד זה לא

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 43039-09-17 עזר נ' קורן

גילתה את עצמה הודעה להורים מוקדם יותר, למשל לפני שהנתבעת גילתה כי בית-עסק מתחרה מוקם מתחת לאפה ממש? כיצד זה עמדה הנתבעת, אשר כשנדרשה לכך מצאה במהירות מחליפה לתובעת, על כך שזו תוסיף ותעבוד בגן-הילדים עוד את ימי-ההתראה המוקדמת הקבועים בדיני-העבודה? וכיצד זה מצאה הנתבעת – דמות מופת חינוכית בעצמה – מקום להרעיף איחולים חמים, להצלחתה של התובעת בדרכה החדשה, אם הסכנה הברורה והמיידית שבפעילותה החינוכית של זו ידועה הייתה לה היטב?

אינני מייחס לנתבעת, בשום פנים, היעדרה של אחריות מקצועית כלפי הפעוטות בגנה וכלפי הוריהם. אינני סבור כי הנתבעת הייתה מאפשרת לסייעת, העלולה לגרום טראומה לילדים, להוסיף ולעבוד עמה עוד יום אחד נוסף. הטענות החינוכיות, זו מסקנתי, גילו את עצמן קוממיות אך משנדרשה הנתבעת לספק הסבר להודעה המשמיצה אשר שיגרה היא להורים, שעלולים היו להעביר את ילדיהם מן הפעוטון שלה אל המתחרה הסמוך.

6. אם נדרש לך חיזוק נוסף למסקנה הזו הרי הוא מצוי באותו דיון, שהתפתח בקבוצת-ההורים לאחר ההודעה הראשונה בדבר-עזיבתה של התובעת. את ההודעה שם, כבר נכתב, לא שלחה הנתבעת בעצמה. ההודעה נשלחה, בשמה של הנתבעת, ממכשיר-הטלפון של אחת האימהות, גב' ירדן שוורצמן – מי, שהייתה גם היא נתבעת בתובענה זו קודם שנמחקה בהמלצתו של בית-המשפט. גב' שוורצמן, שהעמידה את עצמה לימינה של הנתבעת, לא משכה את ידה מן הדיון שהתפתח. אגב ניסיונה להגן על החלטתה המקצועית של הנתבעת, כתבה היא לחברי-הקבוצה את המקובץ להלן:

"זה [עזיבתה של התובעת] באמת מאד מאד חבל. באמת חבל.
בנות, אני מסכימה איתכן שאירה הייתה מדהימה" (הודעות-טקסט
מיום 8.6.2017; נספח לתצהיר-התובעת).

כפי שכבר צוין, חברות נוספות בקבוצה השמיעו דברי-שבח על התנהלותה של התובעת. אחת משתיים: היה מה לשבת, ואו-אז הולכת הטענה בדבר גרימתם של נזקים עתידיים ומרחיקה מן התובעת; או, לחלופין, ההורים לא ידעו כלל על הכשלים העמוקים ב"משנתה החינוכית" של התובעת ובאופן-התנהלותה, שכן הנתבעת לא סברה כי יש מקום לעדכן אותם בִּדְבַר קודם שקמו לה מתחרות.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 43039-09-17 עזר נ' קורן

7. אם אוסיף ואדרש לתוכנו של הביטוי הנדון – "אירה פוטרה בשל עבירות הקשורות ביחסה הקיצוני מבחינה משמעתית, שיטות חינוך קיצוניות וגו'" – לא תוכל לקום אלא מסקנה כי הביטוי הזה לא דבק באמת. ראשית, בתצהיר של עדותה הראשית הטעימה הנתבעת, הטעם היטב, כי לא היו אלה, כל עיקר, פיטורים אלא "מדובר בפעולת התפטרות קלאסית של התובעת" (פסקה 35 לתצהיר). כזכור, גם בהודעה הראשונה, שכתבה הנתבעת להורים ביום 8.6.2017 היא כתבה: "אירה לא תמשיך לעבוד בגננו והתפטרה לאלתר". שנית, וחשוב עוד יותר, לסיבה זו לסיומם של יחסי-העבודה לא היה זכר, אף לא בדל של זכר, בהודעה ראשונה זו שנשלחה להורים. "הסיבה", אזכיר את שנכתב שם עוד, "היא סיבה משמעתית הקשורה בחוסר רצונה להתייצב בגן ביום הולדתה זאת למרות ידיעתה כי אין מחליפה זמינה שניתן להביא. וזאת למרות בקשתי שתגיע עד לשעת הצהריים לכל היותר". הנה כי כן, לא פיטורים; לא יחס נוקשה ולא שיטות חינוך קיצוניות.

8. לפי כל אלה אינני סבור כי לנתבעת עומדת ההגנה של פרסום-אמת. אינני סבור כי הנתבעת השמיעה דברים של ביקורת או עמדה מקצועית בתום-לב. אני מתקשה שלא לייחס לנתבעת מאמץ לפגוע בבית-העסק של התובעת, ראש וראשונה, וקודם לטובת-הילדים, מתוך ראייה צרה של ענינה-היא. הדברים שפורסמו עולים כדי לשון-הרע, כהגדרתה בסעיף הראשון לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, ובייחוד עלולים היו "לפגוע באדם במשרתו, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו" (סעיף 1(3) לחוק). אין הם נהנים מאיזו מבין ההגנות שבחוק. פרסומם בידי-הנתבעת עושה אותה אחראית כלפי התובעת בעוולה של לשון-הרע.

9. התובעת זכאית, אפוא, לפיצוי כספי מאת הנתבעת. במסלול שללא הוכחת-נזק לא נדרשה התובעת להוכיח כי, בפועל, נזק נגרם לה ואף לא לכמת את שיעורו. ברם נהיר כי הדברים שהושמעו כוונו, ואף עלולים היו, להזיק לתובעת ופגיעתם כפולה ומשולשת: בשמה הטוב, במוניטין המקצועי שלה ובכוחה להפעיל בית-עסק לפרנסתה. ריבוי זה של ממדי-הפגיעה הרי הוא נסיבה להחמיר עם הנתבעת. יסוד נוסף להחמרה מצוי במסקנתי שלעיל, היינו כי הנתבעת ביקשה, בכוונת-מכוונת, לחבל בבית-העסק של התובעת אשר התחרה בזה שלה.

יסוד לפסוק לתובעת את כפל-הפיצוי הסטטוטורי – מאה אלף שקלים, כפי שתבעה – לא נמצא לי. לשיטתי, אמנם אין התקרה הזו שמורה למקרים פדיוניים ברם היא לא תוכל לגלות את

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

11 בספטמבר 2018

ת"א 43039-09-17 עזר נ' קורן

עצמה, כמו באורח "אוטומטי", בכל תביעה בלשון-הרע ללא הוכחתו של נזק. יש להותירה לנסיבות חמורות במיוחד, הנסיבות הקיצוניות ביותר שבהן מוצאת דיבתו של אדם רעה. כל זאת ואין להקל ראש, גם מבחינתו של הפיצוי הנפסק, בנסיבותיה של הפרשה שלפני. הצירוף של ביטוי, אפילו שהוא יחיד, שאין האמור בו אמת; שפגיעתו מכוונת עצמה אל המוניטין ואל גדיעתו של מקור-פרנסה; שלא קדמו לו ביטויים פוגעניים מצדה של התובעת; וששום ביטוי של צער או של חרטה מאת הנתבעת לא נלווה לדיון בו, מצדיק להעמיד את הפיצוי, אשר מטבע-הדברים שיעורו הוא לאומדנה, על הסכום הגבוה, יחסית, של 35 אלף ש"ח.

התוצאה

10. קביעתי היא כי הנתבעת, בכוונה לפגוע, עוולה בלשון-הרע כלפי התובעת. אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובעת סך של 35 אלף ש"ח בגין עילתה של התביעה; עוד 2,500 ש"ח להוצאות-המשפט ועוד שכר-טרחה של עורך-דין בסך, כולל מע"מ, של 9,400 ש"ח. סכומים אלה יש לשלם בתוך 15 ימים מיום, שהנתבעת קיבלה לידיה פסק-דין זה. איחור יוסיף הפרשי-הצמדה ורבית כחוק מיום-החיוב ועד למועד-התשלום בפועל.

ניתן היום, ב' בתשרי התשע"ט, 11 בספטמבר 2018, שלא במעמד-הצדדים.

גיא הימון, שופט

